

Zeneida Sardà, *La pell negra*, Col·lecció Lo Marraco, n°248, Pagès Editors, Lleida, 2011.

Zeneida Sardà publicà *La pell negra* el 2011. L'autora té una llarga trajectòria com articulista, traductora, guionista i ensenyant dedicada a la literatura a través d'un mètode, dissenyat per ella, que denomina *La lectura vertical*. La seva formació és també molt completa, als estudis de Lletres realitzats a França i a Barcelona hi afegeix els estudis de Medicina i Cirurgia, especialitzant-se en Microbiologia i Parasitologia; tot això troba ressó a la seva novel·la i l'enriqueix profundament.

Tanmateix, des del punt de vista literari, ens trobem davant d'un relat escrit a la primera persona que recorda les produccions del segle XVIII, tan estimades i valorades per George Sand, a qui Zeneida Sardà sembla tenir en gran estima. Es tracta d'una novel·la epistolar, és una llarga carta, escrita a un personatge que és el confident i el destinatari. No és nova la troballa. Marguerite Yourcenar la va utilitzar amb èxit a *Alexis ou le traité du vain combat*. I molts d'altres escriptors també. És una excusa per introduir-nos en el món de la protagonista, Leila. He dit abans que Sardà professa una gran admiració per George Sand, el nom de la seva protagonista és un homenatge implícit a l'escriptora de Nohant. De Leila a Lélia, títol d'una de les obres més representatives de l'autora francesa, hi ha poc camí a fer. És també una novel·la d'aprenentatge, com les escrites al segle XIX per Balzac ou Stendhal, amb la diferència de que es tracta d'una novel·la femenina, vull dir d'una novel·la escrita per una dona i que porta les marques i les característiques més pregones d'aquest tipus d'escriptura. I una d'aquestes marques és l'autobiografia. Ens sembla evident que *La pell negra*, tot guardant les distàncies, és un relat autobiogràfic, com acostumen a fer moltes dones que es dediquen a l'escriptura. L'autora es mou entre dos cultures: la francesa i la catalana. Però l'empremta de la cultura francesa és molt forta. Jo sóc particularment sensible a aquest fet, pel meu treball i per la meva vocació. Potser hi trobo una evidència massa clara, no és necessari citar tots els autors llegits per donar-nos a conèixer les seves arrels, hi maneres més subtils de fer-ho. Però bé, és la tria de l'autora. Sobretot, hi ha la referència a la parella Simone de Beauvoir-Jean Paul Sartre, amb la seva idea dels amors essencials i dels amors contingents que va ésser un parany pels mítics personatges evocats com ho és per Leila i pel seu marit. I hi ha l'evocació de ciutats com Lyon- feta d'una manera molt encertada- París o Barcelona.

El viatge és un dels motius més representatius. I també un cert ajust de comptes amb la seva parella. L'escriptora fa palès el seu desencís davant del fracàs del seu matrimoni i no s'està de dir-ho.

RESSENYES

Lectura entretinguda, interessant, plena de propostes, que ens desvetlla
móns diferents i moltes inquietuds tant vitals com intel·lectuals.

Àngels Santa